

Х. Ф. ЛЪВКРАФТ

ПЛАНИННИТЕ

НА

enthusiast

БЕЗУМСТВОТО

Вдъхновителят
на СТИВЪН КИНГ

Howard Phillips Lovecraft
Stories and Novellas

Х. Ф. Лъвкрафт
ПЛАНИНИТЕ НА БЕЗУМИЕТО

- © Адриан Лазаровски, превод, 2013
- © Адриан Лазаровски, съставителство, 2013
- © Виктор Паунов, художник на корицата, 2013
- © **Enthusiast** – запазена марка на „Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД, 2013

ISBN 978-619-164-051-5

Х. Ф. ЛЪВКРАФТ

ПЛАННИНТЕ НА БЕЗУМИЕТО

Съставителство и превод

Адриан Лазаровски

enthusiast
София, 2013

ПЛАНИНИТЕ НА БЕЗУМИЕТО

I

Започвам този разказ против волята си; нямам друг избор, защото учените не желаят да се вслушат в думите ми, без да съм им предоставил конкретни доказателства. Никак не ми се иска да разкривам причините, подтикващи ме да се съпротивлявам срещу планираното покоряване на Антарктика* – срещу стремежите да се разтопят вечните ледове и повсеместното сондиране в търсене на полезни изкопаеми и фосили. Неохотата ми се засилва още повече от терзаещите ме опасения, че не е изключено предупрежденията ми да се окажат напразни.

Давам си сметка, че разказът ми навярно ще породи съмнения в правдивостта на изложените от мен факти, но ако премълча най-странните и невероятните събития, какво ще остане от него? За щастие, в моя полза ще свидетелстват неизвестните до този момент фотографии – в това число и направените от въздуха, – понеже са изключително ясни и красноречиви. Макар че, естествено, и тук ще се намерят скептици, защото в последно време фалшификаторите на снимки стават все по-ловки. Що се отнася до мастилените скици, предполагам, че те веднага ще бъдат сметнати за мистификация и само изкуствоведите ще обърнат подобаващо внимание на загадъчната им техника.

Нищо чудно в крайна сметка да ми се наложи да разчитам единствено на разбирането и подкрепата на тесен кръг от специалисти, които не само ще оценят по достойнство

---

* Антарктика е географски регион, обхващащ континента Антарктида и водите, и островните територии в Южния океан, разположени южно от Антарктическата конвергенция. Заема около 20 процента от площта на Южното полукълбо – бел. прев.

ужасяващата убедителност на представените от мен доказателства, съпоставяйки ги с някои древни митове, но и ще разполагат с необходимата тежест в научния свят, за да преустановят разработката на грандиозните програми за усвояването на тези „Планини на безумието“. За съжаление, нито аз, нито моите колеги – скромни труженици в полето на науката от един малък университет – не можем да се смятаме за каквито и да било авторитети, когато се касае за въпроси от толкова необичайно и противоречиво естество.

Чувствам се длъжен да отбележа и че ние не се явявахме тесни специалисти в изследваната материя. Аз например бях изпратен от университета „Мискатоник“ в качеството си на геолог; с помощта на забележителна сондажна установка, конструирана от професор Франк Х. Пабоди, трябваше да вземем дълбочинни скални и почвени проби от няколко различни зони в Антарктида. Без да имам каквото и да било желание да се прославям като пионер в други научни области, вътрешно в себе си аз се надявах, че това ново механично устройство ще ни помогне да видим и осмислим много неща в съвсем нова светлина. Както читателите навярно знаят от репортажите, посветени на експедицията, сондажната установка на Пабоди нямаше аналог в света и превъзхождаше всички подобни съоръжения, известни до момента. Тя беше изключително лека, лесна за пренасяне и съчетаваше принципа на артезианския пробив с техниката на въртящия се перфоратор – обстоятелство, което ни даваше възможността да сондираме подземни пластове с различна твърдост. Стоманената ѝ корона, бензиновият двигател, разглобяемото дървено скеле, взривните материали, специалното устройство за отстраняване на отпадъчните продукти и тръбните конструкции (с диаметър дванайсет сантиметра и обща дължина над триста метра) – всичко това можеше да се натовари на три шейни, всяка от които се теглеше от седем кучета. Нещо, което едва ли би било възможно, ако повечето металически детайли не бяха изработени от олекотени алуминиеви сплави. Пет големи аероплана, произведени от немската

авиостроителна компания „Дорние“ – машините бяха специално пригодени за полети на голяма височина в арктически условия, като Пабоди ги бе снабдил с допълнителни устройства за подгряване на горивото и бързо стартиране на двигателите, – можеха да транспортират цялата ни експедиция от базата ни в подножието на голямата ледникова стена до всяка желана от нас точка. А оттам насетне вече щяхме да се придвижваме с помощта на шейните и кучешките впрягове.

Планирахме да проведем изследванията си в рамките на един антарктически сезон, покривайки възможно най-голям периметър от повърхността на материка; основен обект на интереса ни бяха планинските вериги и платото, южно от морето Рос*. Преди нас по тези места бяха идвали само Шакълтън, Амундсен, Скот и Бърд**. Понеже разполагахме с възможността често да сменяме базовия си лагер и да преодоляваме големи разстояния по въздуха, очаквахме да се сдобием с най-разнообразен геологичен материал – най-вече с образци от докамбрийския период***, които, както е известно, са почти непознати на научния свят.

Искаше ни се да донесем със себе си и скални отлагания

---

* Джеймс Кларк Рос (1800–1862) – британски морски офицер и пътешественик. Участник в 11 полярни експедиции, от които осем в Арктика и три в Антарктика – бел. прев.

** Ърнест Шакълтън (1874–1922) – английски изследовател на Антарктика, участник в три експедиции; Робърт Скот (1868–1912) ръководи експедицията, достигнала Южния полюс през 1912 г. (33 дни след Руал Амундсен); Ричард Бърд (1888–1957) е американски полярен изследовател и летец, който пръв достига със самолет Северния и Южния полюс – бел. прев.

*** Докамбрийският период (наречен още „криптозой“ – „скрит живот“) е общото название на тази част от геоложката история на Земята, предшестваща началото на камбрия (преди повече от 500 милиона години), когато възниква масата от организми, оставили изкопаеми следи в седиментните скали. В докамбрия се намира по-голямата част от геоложката история на Земята, обхващаща 3,8 милиарда години. Хронологията на този период е разработена оскъдно, защото органични останки в докамбрийските отлагания се откриват изключително рядко – бел. прев.

от по-горните пластове, съдържащи органични останки, тъй като всяко зрънце информация за ранната история на това пустинно царство на леда и смъртта би имало огромно значение за науката за миналото на Земята. Известно е, че преди хилядолетия климатът на Антарктида е бил топъл и дори тропически, а растителният и животинският свят са се радвали на процъфтяващо многообразие; сега от цялото това изобилие са останали единствено лишеите, морската фауна, паякообразните и пингвините. Силно се надяхме да разширим и конкретизираме знанията за някогашните форми на живот, населявали тези места. Всеки път, когато сондирането показеше, че в обследвания участък се крият ценни образци на древна флора и фауна, щяхме да използваме взривни материали, за да разширим отворието до необходимите размери.

Поради обстоятелството, че дебелината на ледения покров в равнинните участъци надхвърляше две-три хиляди метра, се налагаше да съсредоточим разкопките по планинските склонове. Не можехме да си позволим да губим ценно време и да пробиваме леда, въпреки че Пабоди бе измислил как да го разтапя с помощта на медни електроди, захранвани от бензинов генератор. След няколко експеримента се отказахме от въпросния план, макар че, както узнах неотдавна, точно такива методи ще бъдат използвани – въпреки предупрежденията ни – от предстоящата експедиция на Старкуедър и Мур.

Широката общественост знаеше за експедицията на университета „Мискатоник“ главно от дописките, които редовно изпращахме по безжичния телеграф до редакциите на „Аркхам Адвъртайзър“ и „Асошиейтед Прес“, а впоследствие – от моите статии и тези на професор Пабоди. В нея участваха четирима представители на нашия университет: Пабоди, биологът Лейк, физикът Атууд (който бе също така и метеоролог) и моя милост, Уилям Дайър, в качеството ми на геолог и официален ръководител на екипа. Имахме и шестнайсет помощници – седмина студенти последен курс

и деветима професионални механици. Дванайсет от тези шестнайсет души умееха да управляват самолет и всички (с изключение на двамина) бяха опитни радисти. Осем разбираха от навигация с компас и секстант; сред тях бяхме и Пабоди, Атууд и аз. Освен това двата ни кораба – допотопни плавателни съдове, пенсионирани от китоловната флотилия и предназначени за работа в полярните ширини – бяха оборудвани с парни машини и екипажите на борда им бяха в пълен състав.

Амбициозното ни начинание беше финансирано от фондацията на Натаниъл Дерби Пикман*, както и от още няколко спонсори; подготовката се провеждаше с извънредна прецизност, при все че не ѝ се даваше широка обществена гласност. Кучетата, шейните, машините, палатките с необходимото снаряжение и сглобяемите части на петте самолета – всичко бе доставено в Бостън и оттам се товареше на корабите ни. Бяхме перфектно екипирани за научните си цели и до голяма степен се чувствахме задължени за това на изключителните си предшественици; придържахме се към безценния им опит по отношение на всички въпроси, касаещи оборудването, продоволствията, транспорта и лагеруването. Именно заради многобройните ни храбри предшественици и тяхната напълно заслужена слава нашата собствена експедиция – въпреки значителните ѝ успехи – не можа да изпъкне по-силно на фона на бляскавите им достижения и да привлече по-голямо обществено внимание.

Както писаха и вестниците, отплавахме от Бостън на втори септември 1930 година, поемайки курс на юг покрай северноамериканското крайбрежие. След като преминахме през Панамския канал, спряхме за малко първо на остров Самоа, а после и в Хобарт, Тасмания, където за последен път попълнихме запасите си. Понеже никой от нас не беше

---

* Едуард Пикман Дерби е герой от новелата „Нещото на прага“, публикувана в „Некрономикон“ от Х. Ф. Лъвкрафт (изд. „Ентусиаст“, 2012) – бел. прев.

идвал в полярните области преди, се осланяхме изцяло на опита на нашите капитани – Дж. Б. Дъглас от брига „Аркхам“ (флагманският кораб на скромната ни флотилия) и Георг Торфинсен от барка* „Мискатоник“. И двамата бяха стари морски вълци, прекарали не една и две години в лов на китове из южните морета.

Колкото повече се отдалечавахме от цивилизования свят, толкова по-късно се скриваше слънцето зад хоризонта – денят се увеличаваше. На около 62 градуса южна ширина забелязахме първите айсберги – плоски, подобни на огромни каменни плата ледени масиви с вертикални стени. По времето, когато пресякохме Южния полярен кръг (събитие, което отпразнувахме на 20 октомври с подобаваща ексцентричност), вече постоянно се натъквахме на плаващи ледени късове. След продължителното пребиваване в тропиците рязкото падане на температурите ми действаше особено мъчително, ала положих всички усилия да се взема в ръце, защото без съмнение ни очакваха далеч по-сурови изпитания. За сметка на това невероятните атмосферни явления по тези географски ширини ме изпълваха с несравним възторг; за първи път зърнах и уникален, поразително ясен полярен мираж, в който далечните айсберги се преобразиха в грандиозни фантастични замъци.

След като успяхме да се проврем между ледовете, без корпусите на корабите ни да пострадат, отново се озовахме сред открита морска шир в района на 67 градуса южна ширина и 175 градуса източна дължина. На сутринта на двайсет и шести октомври откъм посока юг забелязахме мержелееща се бяла ивица и до пладне всички бяхме обхванати от въодушевление – пред погледите ни се разкриваше огромна заснежена планинска верига, която сякаш се простираше по цялото протежение на хоризонта. Досущ като часовой на своя

---

* Бриг – двумачтов кораб с право ветрилно стъкмяване на двете мачти; барк – кораб с три до пет мачти с право ветрилно стъкмяване (единствено на бизан-мачтата с косо) – бел. прев.

пост, тя се въздигаше на края на колосалния неведом континент, ревниво пазейки забулението му в тайнственост свят на застинала смърт. Без съмнение това беше откритият от Рос Адмиралтейски хребет; както изглеждаше, оттук насетне ни предстоеше да заобиколим нос Адаре и да плаваме покрай източния бряг на Земята Виктория, след което да хвърлим котва в залива Макмърдо, където по план трябваше да е местоположението на бъдещата ни база – в подножието на вулкана Еребус*, на 77 градуса и 9 минути южна ширина.

Заключителният етап на пътешествието ни бе особено впечатляващ и пораждаше дръзки картини във въображението ни. Величествените, пълни с хилядолетни тайни хребети скриваха от нас материка, а немощните лъчи на слънцето, увиснало ниско над хоризонта дори посред пладне, хвърляха червеникави отблясъци върху белия сняг, синкавия лед и черните, открояващи се под снега гранитни ръбове на скалите. В далечината, сред самотните върхове, буйстваше свиреп антарктически вятър; бесните му пориви утихваха съвсем за кратко, а воят му смътно наподобяваше някаква дива, необузdana мелодия, която се носеше из пространството и поради някакви подсъзнателни мнемонически причини ме изпълваше с безпокойство и неясен страх. Всичко наоколо ми напомняше за странните, смущаващо въздействащи азиатски пейзажи на Николай Ръорих**, както и за още по-невероятните и нарушаващи душевния покой описания на страховитото плато на Ленг, направени от безумния арабин Абдул Алхазред в зловещия „Некрономикон“. Впоследствие не веднъж и дважд съжالياх, задето като студент бях надзървал в тази прокълната книга в библиотеката на колежа.

---

* Най-южният активен вулкан на Земята – последното му изригване е в периода 1972–1974 г. Открит е през 1874 г. от полярния изследовател Джеймс Рос и е наречен на един от корабите на експедицията, чието име идва от Ереб – божество от гръцката митология, син на Хаос, олицетворение на вечния мрак – бел. прев.

** Руски живописец и археолог (1874–1947), силно повлиян от индийската и тибетската митология – бел. прев.

Х. Ф. Лъвкрафт
ПЛАНИНИТЕ НА БЕЗУМИЕТО

Съставителство и превод *Адриан Лазаровски*

Редактор *Вихра Манова*

Художник *Виктор Паунов*

Коректор *Александра Худякова*

Предпечат *Лиляна Карагъзова*

*Американска
Формат 60×90/16
Печатни коли 22,5*

ISBN 978-619-164-051-5

Издава

enthusiast

Запазена марка

на „Алто комюникейшънс енд пблшиинг“ ООД

София, ул. „Кракра“ №20
тел. 02/ 943 87 16, факс: 02/ 943 87 18
e-mail: office@enthusiast.bg

Фирмена книжарница „Ентусиаст бук хаус“, София, ул. „Кракра“ №12

Книгите на „Ентусиаст“ може да закупите с отстъпка
от www.bookstore.enthusiast.bg

www.bookstore.enthusiast.bg

Печат СИМОЛИНИ

ПЛАНИНИТЕ НА БЕЗУМИЕТО

„Тук се бе загнездило Вселенско Зло, предопределено да плъзне по целия свят, поглъщайки цели градове и погубвайки цели нации със смъртоносното дихание на отровната си чума.“ Този цитат от „Кошмарът в Ред Хук“ потапя читателите в атмосферата на сборника „Планините на безумието“ и ги подготвя за мрачния, демоничен, но безкрайно интригуващ свят на всепризнатия майстор на ужаса Х. Ф. Лъвкрафт.

„Планините на безумието“ е един от шедьоврите на автора, смятан от мнозина за най-добрата му творба изобщо. Този кратък роман представлява поразително съчетание от научни факти и художествена измислица, от сайънс фикшън и космически ужас. Освен него, в сборника са събрани и други непревеждани досега в България произведения на Лъвкрафт: „Сянка отвъд времето“ – брилянтна научна фантастика, оставила отпечатъка си върху почти всички значими произведения за извънземни пришълци от втората половина на XX век; „Музиката на Ерих Цан“ – може би най-високо оценяваният от литературната критика разказ на Лъвкрафт; „Кошмарът в Ред Хук“ – един от най-скандалните и полемични произведения на писателя заради вложените в него „расистки настроения“; разказите „От отвъдното“, „Леген полъх“ и „Амулетът“.

„В световната литература се броят на пръсти произведенията, които въздействат все по-силно и шоково на психиката с всеки следващ прочит. Х. Ф. Лъвкрафт определено не е за хора със слаби сърца.“
В. СЪН

„Ужас в четвъртото измерение... Х. Ф. Лъвкрафт е най-великият майстор на космическия ужас.“
В. Гардин

www.enthusiast.bg

9 786191 640515

Цена 15,00 лв.